

עין משפט
גר מצוה

נג

רבן גמליאל פרק חמישי יבמות

מסורת הש"ס

בב א מ"י פ"ד מהלכות
יבום הלכה כד סוג
עשין כן טו"ש פ"ד ה"ע
ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס'
גב ב מ"י פ"ו מהל'
אישות הלכה כד סוג
עשין מה טו"ש פ"ד שס סימן
לה טע"ב ז'
גב ג מ"י פ"ה מהלכות
יבום הלכה כד טו"ש פ"
ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס'
בב ד מ"י פ"ד מהלכה יב'
טו"ש פ"ד שס ספ"ק ה'
גב ד מ"י פ"ד מהל'
אישות הלכה כד סוג
עשין מה טו"ש פ"ד שס סימן
מד טע"ב ז'

רבינא אמר דב"ע יש תנאי בחציצה. תימא לרי"ז דהני אמוראי
אחו דלא כהלכתא דק"ל כפרק מנחות חלילה (לקמן דף
קו.) ובהמדיר (כמוצות דף עד. וס) דחלילה מוטעת כשירה דאין
תנאי בחלילה משום דגמיריין מתנאי בני גד ובני ראובן דבעינן
דאיפשר לקיימו ע"י שליח דאי כתיבא
לכו דאין תנאי לא הוה לכו לכו לקומי
פלוגתא דרבי ורבנן דבני גד ובני ראובן דבעינן
אדמיפלגי ביש תנאי בחלילה לענין
מאמר שאחריה ליפלגו לענין התרה
לשוק וארי"ז דלענין התרה לשוק
לכ"ע הויא חלילה כדק"ל דאין תנאי
בחלילה אלא לענין דהויא חלילה
פסולה דלא מפיק לה זיקה לגמרי
שלא יועיל אחריה מאמר בלשון זיקת
יצמין קאמר דיש תנאי ושזז מלא ר"י
בשם ר"ת א: **רבינא** מסייע ליה
אמוראי ותיבתא אריב יוסף. אמוראי
לוי וחלן לזו קאי ואס תאמר אמאי
הוי מיוצתא לרב יוסף דהא דאין
חולץ לבעלת מאמר משום דשמואל
דחלץ לבעלת מאמר לא נפטרה זרה
וא"ל דה"ק לימא מסייע ליה לשמואל
או מהו מיוצתא דרב יוסף דאי לא
מסייע לשמואל ומיפטרה זרה בחלילה
בעלת מאמר א"כ האי דנקט מאמר
לזו וחלן לזו לאשמועינן דחולץ לאין
שיראה לאפקוק מדרב יוסף דקאמר
לא יספוך מי צורו ואחרים זריקים לו:
איצטריך לאשמועינן דאין
קידושין תופסין
בחיביי לאוין. אע"ג דכבר אשמועינן
לעיל קמני לה נמי הכא אגב שאר
גווי כיון דלאו מילתא דפשיטא היא:
איצטריך לאשמועינן דאין
קידושין תופסין באשת
איש. פירוש דקמני סיפא וכן בשני
יצמין ויבמה אחת ותימא דלמא הא
דנקט בעל ועשה מאמר משום שמי
יצמות ויבם אחד נקטיה:
ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס'
מאמר דבתר חליצה בוי.

רבינא אמר דב"ע יש תנאי בחציצה. תימא לרי"ז דהני אמוראי
אחו דלא כהלכתא דק"ל כפרק מנחות חלילה (לקמן דף
קו.) ובהמדיר (כמוצות דף עד. וס) דחלילה מוטעת כשירה דאין
תנאי בחלילה משום דגמיריין מתנאי בני גד ובני ראובן דבעינן
דאיפשר לקיימו ע"י שליח דאי כתיבא
לכו דאין תנאי לא הוה לכו לכו לקומי
פלוגתא דרבי ורבנן דבני גד ובני ראובן דבעינן
אדמיפלגי ביש תנאי בחלילה לענין
מאמר שאחריה ליפלגו לענין התרה
לשוק וארי"ז דלענין התרה לשוק
לכ"ע הויא חלילה כדק"ל דאין תנאי
בחלילה אלא לענין דהויא חלילה
פסולה דלא מפיק לה זיקה לגמרי
שלא יועיל אחריה מאמר בלשון זיקת
יצמין קאמר דיש תנאי ושזז מלא ר"י
בשם ר"ת א: **רבינא** מסייע ליה
אמוראי ותיבתא אריב יוסף. אמוראי
לוי וחלן לזו קאי ואס תאמר אמאי
הוי מיוצתא לרב יוסף דהא דאין
חולץ לבעלת מאמר משום דשמואל
דחלץ לבעלת מאמר לא נפטרה זרה
וא"ל דה"ק לימא מסייע ליה לשמואל
או מהו מיוצתא דרב יוסף דאי לא
מסייע לשמואל ומיפטרה זרה בחלילה
בעלת מאמר א"כ האי דנקט מאמר
לזו וחלן לזו לאשמועינן דחולץ לאין
שיראה לאפקוק מדרב יוסף דקאמר
לא יספוך מי צורו ואחרים זריקים לו:
איצטריך לאשמועינן דאין
קידושין תופסין
בחיביי לאוין. אע"ג דכבר אשמועינן
לעיל קמני לה נמי הכא אגב שאר
גווי כיון דלאו מילתא דפשיטא היא:
איצטריך לאשמועינן דאין
קידושין תופסין באשת
איש. פירוש דקמני סיפא וכן בשני
יצמין ויבמה אחת ותימא דלמא הא
דנקט בעל ועשה מאמר משום שמי
יצמות ויבם אחד נקטיה:
ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס'
מאמר דבתר חליצה בוי.

תימא מה כרין לעצם זה דלעיל הוה
ניחא לרי"ז יומין דאיצטריך לאשמועי
דאין קידושין תופסין בחייבי לאין
אע"ג דכבר אשמועינן ליה מרישא
והכי נמי תינת ליה הכא מהאי
טעמא גופייה:
הדרן עלך רבן גמליאל
בחיביי לאוין אלא לר"ל דאמר כולה ביתא בכרת קאי איצטריך לאשמועינן
דאין קידושין תופסין בחייבי כריתות אמר לך ר"ל וליטעמך סיפא דקתני
בעל ועשה מאמר איצטריך לאשמועינן דאין קידושין תופסין באשת איש
אלא איירי דתנא התרת יבם אחד ויבמה אחת תנא נמי שתי יבמות ויבם
אחד ואיירי דתנא שתי יבמות ויבם אחד תנא נמי שתי יבמות ויבמה אחת:
חלץ
מאמר אבל אם חלץ לבעלת מאמר לא נפטרה צרה (ז) וכי חלץ לאחור לא הוי תיובתא אלא הויא חלילה
דאם חלץ לבעלת מאמר נפטרת צוהוה ור"ל למחלו לבעלת מאמר שאחרים פסולין לה כלא חליצה ולא צירתה שאחרים
כשירים לה בלא חליצה והשתא נפסלה לאחרים בחליצה זו (א):

יש זיקה. האי דתפיס מאמר בעלמא כפי האי לישנא משום דיש זיקה
והשתא תנאי חלילה פקעה וליכא למימר הכי: אין זיקה. אין כח
לזיקה ואפי' הכי מעיקרא הוי מאמר: **רב שצינא אמר.** אי דאמר
לה בזיקת יצמין כ"ע לא פליגי דלא מהני דיש זיקה ותנאי חלילה
ואפקעתה: והלא חלילה פפולה.
כיון שחלף אחר הגט קמיפלגי רבנן
סברי לא אפקעתה שפיר יש אחריה
כלום הלך קני מאמר: יש תנאי
בחלילה. שחלץ לה על מנת שמתן
לו מאתיס וזו. רבי עזר און תנאי
מועיל בחלילה ואפילו לא נתנה לו
אין תנאי מועיל והוי חלילה הלך לא
תפיס מאמר שעשה בלשון זיקת
יצמין אבמה דהא אפקעתה לזיקתו
ולרבנן יש תנאי וכל כמה דלא קיימא
לא פקע זיקה וכי אמר לה התקדשי
לו ע"י כסף וזו. בזיקת יצמין קני:
**ר' רבנא אמר דב"ע יש תנאי
בחלילה.** אע"ג דק"ל (לקמן דף קו.)
חלילה מוטעת כשירה הני תנאי לא
סבירא לכו: והלא **תנאי כפול**
קמיפלגי. ובגון דלא כפליה לתנאי.
לרבי זעין תנאי כפול כתנאי בני גד
ובני ראובן והאי דלא כפליה אס
תנאי תהא חלילה ואס לא תתני לא
תהא חלילה לא הוי תנאי בצטולי
לחלילה: וניסתי נמי אין לאחר ביאה
כלום. דהא ביאה שייכא למימר
בסיפא דקמני או בעל ועשה מאמר
ונקט גט וחלץ דהא או או קמני ובעל
ועשה מאמר או בעל ונתן גט מאי
חליצה איכא: **תני אין לאחר ביאה
כלום.** ולא כרין למיתני נמי אין
לאחר חלילה לכו דאין דתנא לכו
אחר ביאה כלום ה"ה נמי דאין אחר
חליצה כלום ולישנא קלילא הויא למיתני
חדא או ביאה או חלילה: **וסנא דידן.**
דלא נקט ביאה ואע"ג דאיירי בה
בסיפא משום דהיתר יבמה לשוק
חביבא ליה לאורוי ומינה שמעינן
דאין אחר ביאה כלום וטריחא לתנא
למיתני תתני אין אחר ביאה ואין
אחר חלילה כלום: **מסייעין.** דקמני אחת
שמי יצמות עשה מאמר כזו ומאמר כזו
זריכות שני גיטין: **דלא כן עואי.**
דאמר אין מאמר אחר מאמר בשמי
יצמות ויבם אחד ומתני בשמי יצמות
ויבם אחד קא מיירי. ולישנא בתרא
דגמיריין למילתיה דכן עואי איפכא
קיימא הך אתקפתא לאשמועינן
דקמני בין יבם אחד לשמי יצמות
בין שני יצמין ויבמה אחת. ומסתברא
כלישנא קמא דא"כ לא הוה לן
לתימני הך אתקפתא הכא אלא
בגמרא דסיפא דלקמן: **לימא מסייע
ליה לשמואל.** אמוראי לזו וחלץ לזו
קאי. מדלא נקט חליצה אבעלת מאמר
מעלייתא לאפקוקי זיקה דבצרתה: **וסינא דרב יוסף.** דאמר כולה ביתא בכרת קאי איצטריך לאשמועינן
דאין קידושין תופסין בחייבי כריתות אמר לך ר"ל וליטעמך סיפא דקתני
בעל ועשה מאמר איצטריך לאשמועינן דאין קידושין תופסין באשת איש
אלא איירי דתנא התרת יבם אחד ויבמה אחת תנא נמי שתי יבמות ויבם
אחד ואיירי דתנא שתי יבמות ויבם אחד תנא נמי שתי יבמות ויבמה אחת:
חלץ
מאמר אבל אם חלץ לבעלת מאמר לא נפטרה צרה (ז) וכי חלץ לאחור לא הוי תיובתא אלא הויא חלילה
דאם חלץ לבעלת מאמר נפטרת צוהוה ור"ל למחלו לבעלת מאמר שאחרים פסולין לה כלא חליצה ולא צירתה שאחרים
כשירים לה בלא חליצה והשתא נפסלה לאחרים בחליצה זו (א):

יש מאמר אחר מאמר
בשני יצמין ויבמה
אחת. דמיימיה מעיקרא
לענין זיקה כי הדדי נינו
ומואמר דקמא לאו קני
נגור הוא דנאיה הוא
דכח דתמנא ורבנן הויא
דאמר ליה משום גזירה
דמפיקס לעיל (ב) הילך
לא גרע בתרא מקמא בכל
חד וחד תקינו מאמר ככל
(לקמן דף קו.) ואין מאמר
אחר בשתי
יבמות ויבם אחד. שכל
כחו וזיקתו מהי לו לענין
מאמר נקט כולו וזהו
את השניה (שם.) ודאה
ר"ש דלעיל (א.) חלץ
לבעלת מאמר.
מאמר בלחם משני אלו
הבט ואפי' חלץ לה. לא
נפטרה צרתה. שפליגה ו
אינה פוטרת לגמרי,
שעדין זריכה גט למאמר
דקמני (לעיל ז). עשה
מאמר וחלץ זריכה הימנו
גט ואע"ג דהייב גט
אחר דחלץ לה הויא דמיהי
אבל זריכה זריכה חלילה
(לעיל ד.) חליצה
פסולה. כלומר גרושה,
צריכה לחור על כל
האחרין. דלא מסייעת
זיקה דמיימיה בחלילה
מדלא משום דלימא זיקה
ורמא דמיימיה (לעיל
דף קו.)

תוס' חד מקבאי
לזיקה ורבנן סברי אין
זיקה מעיקרא כו' (ויק"ל)
יש זיקה: רב שריבא אמר
בחליצה פסולה קא
מיפלגי רבי סבר חליצה
פסולה פוטרת ורבנן סברי
חליצה פסולה אינה
פוטרת (פ"י רבי סבר
דפוטרת) ושריא לעלא
ודחי לה מהאי בימה ואין
(כלל) [כאן] יבמות כלל
ולפכך אינה צריכה הימנו
גט ורבנן סברי אינה
פוטרת ולא אירחיא מהאי
ביתא ויש כאן יבמות.
הורב אלפס פ"י דבחיצה
פסולה צריכה לחור על כל
האחרין קמיפלגי וס"ל
לרבנן צריכה לחור על כל
האחרין וכל זה סיוע
למסקנא הלכתא כרב דלא
חליצה פסולה צריכה
לחור אחר כל האחרין דהיא
רבנן קיימא כותיה אפי' כו
ששפס קריב אלפס דכל הני
טעמי דאמרי (בהו) [גבין]
פלוגתא דרבי ורבנן לא
סמיכין עלייהו איכא
מיימיה דסמיכין בןון האי
טעמי דאמרי דלעיל
מתוקמי כרבי דלא ספיקין
ארבנן דק"ל דיש זיקה
כדפרשינא. רב [אשין] אמר
ביש תנאי בחליצה קא
מיפלגי רבי סבר אין זיקה
בחליצה ורבנן סברי יש תנאי
בחליצה וכלו כפול דאמר רבינא
וכיון שלא קיימא אין כאן חליצה ויש כאן יבמות. (א) הכי אוקינא דרב אסי ורבנא הוו להו לרבנן דלא כהלכתא דק"ל אין

א) חלילה ד"ל ואין אוקינא דרב אסי ורבנא הוו להו לרבנן דלא כהלכתא דק"ל אין
ב) אינו מוכן ונראה ד"ל וכן נקט לאחריה דרב אסי ורבנא הוו להו לרבנן דלא כהלכתא דק"ל אין
ג) אינו מוכן ונראה ד"ל וכן נקט לאחריה דרב אסי ורבנא הוו להו לרבנן דלא כהלכתא דק"ל אין